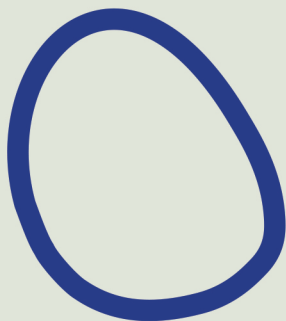

Sheila Heti
Materstvo

INAQUE

Sheila Heti
Materstvo

Canada Council Conseil des arts
for the Arts du Canada

We acknowledge the support of the Canada Council for the Arts for this translation.

Sheila Heti
MOTHERHOOD

COPYRIGHT © 2018 by Sheila Heti

This edition is published by arrangement with Sterling Lord Literistic and Andrew Nurnberg Associates Prague. All rights reserved.

TRANSLATION © Aňa Ostrihoňová 2022

COPYEDITING Jana Šulková

COVER & ILLUSTRATION © Barbora Šajgalíková

SLOVAK EDITION © Inaque 2022

ISBN 978-80-8207-196-5

ISBN e-book 978-80-8207-197-2

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať so zámerom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.

Sheila Heti
Materstvo

INAQUE

POZNÁMKA

Techniku hádzania troch mincí používajú ľudia riadiaci sa I-ťingom, vešteckým systémom, ktorý pred viac ako tritisíc rokmi vznikol v Číne. Králi ho používali v čase vojny a bežní ľudia si ním pomáhali pri riešení životných problémov. Šesťnásobným hodením troch mincí sa odhalí jeden zo šesťdesiatich štyroch stavov a text rozvádza ich význam. Konfucius, jeden z najvýznamnejších vykladačov I-ťingu, povedal, že keby mal k dispozícii päťdesiat rokov, venoval by ich štúdiu tejto knihy. Pôvodný text I-ťingu je poetický, hutný, do veľkej miery symbolický a zložito systematický, hlboko filozofický, kozmologický vo svojom zábere a notoricky tajomný. Na nasledujúcich stranách sa používajú tri mince – technika inšpirovaná I-ťingom, ale nie skutočným I-ťingom, ktorý je niečo iné.

ĎALŠIA POZNÁMKA

V tejto knihe sú všetky výsledky hádzania mincí výsledkom hádzania skutočných mincí.

Často som svet pozorovala z veľkej diaľky alebo som ho vôbec nepozorovala. Nevidela som, ako mi ponad hlavu lietajú vtáky a včely, plávajú oblaky, nepočula som šum vánku, necítila slnečné lúče na pokožke. Žila som len v sivom, necitlivom svete svojej mysle, kde som sa snažila všetko vysvetliť, avšak nedospela som k žiadnym záverom. Priala som si mať čas na to, aby som si vytvorila svetonázor, ale nikdy ho nebolo dosť a navyše tí, čo svetonázor mali, ho zrejme mali už od mladosti, nezačali s tým v štyridsiatke. Literatúra bola to jediné, s čím sa v štyridsiatke dalo začať. Ak ste sa pre ňu rozhodli v tomto veku, dalo sa povedať, že ste mladí. Na všetko ostatné som bola stará, všetky lode boli ďaleko, predaleko od brehu, zatiaľ čo ja som si k nemu ešte stále razila cestu a navyše som ani nenašla svoju loď. Dievča, ktoré u nás bývalo – malo dvanásť –, ma prinútilo pozrieť sa na vlastné limity ako nikto iný: krehkosť, poslušnosť, drobné vzbury. Predovšetkým však na moju nevedomosť a sentimentalitu. Keď som ráno vošla do obývačky, na stole ležala polovica hotdogu. Nazvala som ho banánom. Vtedy som pochopila, že som pre tento svet príliš stará, že ma dievča celkom prirodzene prekonalo a bude prekonávať aj naďalej. Moja jediná nádej spočívala v premene sivej a blatistej krajiny mysle na pevnú a konkrétnu vec úplne mimo mňa, vlastne vôbec so mnou nesúvisiacu. Netušila som, aká bude táto pevná forma ani akú bude mať podobu. Vedela som len, že musím vytvoriť mocné monštrum, keďže som bola taká slabá. Musela som vytvoriť monštrum mimo seba, ktoré by vedelo viac ako ja, malo svetonázor a nemýlilo si také jednoduché slová.

~

Hádzanie troch mincí na stole. Dve alebo tri hlavy – áno. Dva alebo tri znaky – nie.

Je táto kniha dobrý nápad?

áno

Je teraz vhodný čas začať s ňou?

áno

Tu v Toronte?

áno

Takže sa niet čoho obávať?

áno

Áno, niet sa čoho obávať?

nie

Mala by som sa obávať?

áno

Čoho by som sa mala obávať? Mala by som sa strachovať o svoju dušu?

áno

Pomôže mi čítanie?

áno

Pomôže mi ticho?

áno

Pomôže mi táto kniha?

áno

Takže robím všetko správne?

nie

Nezvládam vzťahy?

nie

Mýlim sa, keď ignorujem utrpenie iných?

nie

Mýlim sa, keď ignorujem politiku?

nie

Mýlim sa, keď nie som vďačná za svoj život?

áno

A za veci, ktoré môžem robiť, keď mám čas a pohodlie?

nie

Za svoje konkrétne bytie?

áno

Skončil sa čas starostí o svoje konkrétne bytie?

áno

Je čas začať premýšľať o *duši času*?

áno

Mám všetko potrebné, aby som mohla začať?

áno

Mám začať od začiatku a prejsť rovno na koniec?

nie

Mala by som robiť, čo sa mi zachce, a potom to všetko pozliepať dohromady?

nie

Mám začať od začiatku a nevedieť, čo bude nasledovať?

áno

Je tento rozhovor začiatok?

áno

A čo tie rolky farebnej pásky, ktoré mi kúpila Erika. Mám ich nejako použiť?

nie

Mám ich tam nechať a pozeráť sa na ne?

nie

Mám jej ich vrátiť?

nie

Mám ich niekde schovať?

áno

Do skrine?

áno

Bude veľmi ťažké nemyslieť na seba, ale skôr na *dušu času*. Mám tak málo skúseností s myslením na *dušu času* a tak veľa s myslením na seba. Ale na začiatku predsa nie je nič ľahké. Slovné spojenie *duša času* ma sprevádza od chvíle, čo sme s Erikou pred niekoľkými mesiacmi na Silvestra absolvovali výlet do New Yorku. Napadlo mi aj krátko pred výletom. Pamätám si, ako som jej to podrobne vysvetľovala na nástupišti metra. Bývali sme u Teresy a Waltera. Boli mimo mesta, odišli na sviatky k príbuzným. V tú noc som sa opitá vyvracala na ich záchode. Ale to bolo oveľa skôr. Bolo to tridsiateho prvého decembra?

nie

Sranda, ale nepamätám si, že by mi bola zima, a nepamätám si, že by som mala kabát. Bolo to prvého januára?

nie

Tridsiateho decembra?

nie

Bolo to na úplne inom výlete?

áno

Nemyslím si. Vysvetľovala som Erike *dušu času*, hovorila som, že buď ako jednotlivci nemáme dušu, ale prežívame akúsi kolektívnu dušu, ktorá patrí k času alebo je časom, alebo že naše životy, teda *my* sme dušou času. Nebolo mi celkom jasné, čo z toho je pravda. Myšlienka bola ešte v plienkach a dodnes je. Veľmi ju to nadchlo, zatiaľ čo mňa nesmierne upokojovala predstava, že mi moja duša nepatrí – že buď je môj život vyjadrením duše času, alebo že moja duša je čas. Neviem, či som to pochopila správne. Je to tak?

nie

Nie, nie. Dúfam, že lepšie pochopím, čo som mala na mysli na nástupišti metra a čo tak nadchlo moju drahú priateľku Eriku. To bude môj cieľ, zámer alebo program

pri písaní – pochopiť, čo znamená *duša času*, alebo to sama sebe vysvetliť. Je to dobrá premisa pre túto knihu?

nie

Je príliš úzka?

áno

Môže sa týkať aj *duše času*?

nie

Môžem ťa neposlúchnuť?

áno

Tak o tom kniha aspoň čiastočne určite bude. Možno som nemala povedať, že to chcem vysvetliť sama sebe, ale skôr iným ľuďom. Je to tak lepšie?

nie

Radšej ju predstavovať než vysvetľovať?

áno

Bolí ma hlava. Som veľmi unavená. Nemala som si zdriemnuť. Ale keby som si nezdriemla, mala by som ešte horšiu náladu ako teraz, však?

nie

~

Dnes som plakala, keď Miles odchádzal z domu. Keď sa ma opýtal prečo, povedala som, že preto, lebo nemám čo robiť. *Si spisovateľka*, poznamenal. *Máš knihu* Bonjour Philippine, *máš knihu o I-tingu... máš knihu od Simone Weilovej. Prečo sa nepustiš do jednej z nich?* Zaváhal, kým si spomenul na knihu od Simone Weilovej, pretože to jemu napadlo, aby som písala o myšlienkach Simone Weilovej, a hneď ako to pred niekoľkými týždňami navrhol, obaja sme sa cítili neprijemne, že mi navrhuje nápad na knihu. Okamžite som to zamietla, ale okolo poludnia som začala pracovať na knihe o Simone Weilovej. Miles mi v to popoludnie napísal, či sa cítim lepšie, a o niekoľko hodín neskôr mi zavolať a opýtal sa na to isté. V skutočnosti by som sa ja mala obávať oňho a nie on o mňa, pretože práve začal v novej práci a nemá čas na štúdium, nie?

nie

Je fér, aby sme si o seba navzájom robili starosti?

áno

Za všetko sa zožieram.

~

Dnes okolo poludnia som sa s otcom vybrala autom na výlet po vidieku. Snažila som sa rozhodnúť sa, či v júni zájdem na tri týždne do New Yorku. Teresa mi oznámila, že s Walterom odchádzajú z mesta a ich byt bude voľný, ak by som chcela. Po dlhých úvahách, čo mám robiť, som sa rozhodla pre to, čo by mi práve teraz pomohlo cítiť sa lepšie a príjemnejšie, teda zostať tu. Po výlete som sa vrátila domov, zdriemla si a zobudila sa s dobrým pocitom. Sedela som na fialovom gauči v spálni a len som premýšľala. Tak dlho som odkladala písanie novej knihy, ale teraz, keď Miles začal pracovať, som sa ocitla pred voľbou: urobiť zmenu a utiecť do New Yorku a zabávať sa, alebo, jeho slovami, *byť spisovateľkou* – ako mi pripomenul, že som. Chcela som mu povedať, že nie som typ spisovateľky, ktorá sedí vo svojej izbe a píše, ale neurobila som to. Minule vyhlásil, že keď spisovateľ začne viesť *zaujímavý život*, písanie vždy ide bokom. *Len nechceš, aby som mala zaujímavý život!* odvrkla som. Znie mu to stále v ušiach?

áno

Zranilo to jeho city?

áno

Zabudne na to jedného dňa?

nie

Musím sa mu za to dnes večer ospravedlniť?

áno

~

Aj keď sme sa s Milesom večer príjemne bavili, ospravedlnila som sa mu za tú poznámku a povedala som mu, že sa nechystám ísť na tri týždne do New Yorku do Teresinho